

Natuurvriendelijke oevers voor Pijnacker Noord

Paul Hölscher
10-08-2026

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
website : delfland.knnv.nl
Bluesky: KNNV Natuurlijk Delfland
Youtube: natuurlijk delfland

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurvereniging (KNNV)

Inhoudsopgave

1Inleiding.....	3
2Voorbereidende werkzaamheden.....	3
3Verflauwen van de oever.....	4
4Vlonders vragen veel ruimte	7
5Leven in de dode hoek.....	9
6Trappetjes voor de planten.....	10

Afbeeldingen

Afbeelding 1: Ruimte voor natuurvriendelijke oever aan de Rommesingel.....	6
Afbeelding 2: Ruimte voor natuurvriendelijke oever lang de Goudenregensingel.....	6
Afbeelding 3: Vlonder langs de Nobellaan (In zuid-west richting bekeken).....	7
Afbeelding 4: Vlonder geeft oever zonder enige natuurwaarde.....	7
Afbeelding 5: Ook dit vlonder neemt veel oever-lengte in beslag.....	9
Afbeelding 6: Dode hoekje in bocht Thorbeckelaan.....	10
Afbeelding 7: Principeschets hoekoplossing.....	10
Afbeelding 8: Voorbeeld afwateringspijp	11
Afbeelding 9: Ander type afwatering.....	12
Afbeelding 10: Schets van de toepassing van de plantentrappetjes.....	12
Afbeelding 11: Plattegrond Pijnacker Noord met indicatie beschoeiing.....	13

Copyright: Natuurlijk Delfland, 2026

Referentie: Paul Hölscher, Natuurvriendelijke oevers voor Pijnacker Noord, Natuurlijk Delfland, 2026

Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding.

1 Inleiding

Het team Oevers van de KNNV afdeling Midden Delfland gaat na of het mogelijk is meer natuurlijke oevers in de bebouwde kom te verwezenlijken. Hierbij denk ik aan zowel meer planten en dan ook meer mogelijkheden voor dieren die langs de oevers leven, en daarmee verwacht ik ook een grotere biodiversiteit binnen de bebouwde kom te kunnen realiseren.

2 Voorbereidende werkzaamheden

Om dit document op te stellen zijn verschillende acties uitgevoerd:

Inventarisatie

Een korte inventarisatie bestaande uit oevers en beschoeiingen binnen de gemeente Pijnacker. Hierbij is ook aandacht besteed aan de natuurwaarde van de bestaande beplanting langs de oevers. Een beperkt aantal oevers is bekeken en aan de hand van de mijnoeverplanten.nl -app van Naturalis nagegaan wat de kwaliteit van de oevervegetatie is. Verder is aandacht besteed aan de informatie in de legger van het Hoogheemraadschap Delfland.

In het algemeen blijkt er een vrij monotone dichte rietbegroeiing langs de oevers te staan. Dit suggereert een overbemeste oever. Opvallende uitzondering was een oever langs de Meidoornlaan, waar wel meer variatie is gevonden. Mogelijk een positief gevolg van ecologisch maaibeheer.

Beleid

Het omgevingsprogramma “Groen in en om de kernen” van de gemeente Pijnacker-Nootdorp is bekeken, het document “Basiskwaliteit natuur in de bebouwde omgeving met de omgevingswet; Een handreiking voor gemeenten voor het omgevingsplan” en het onderliggende document “Basiskwaliteit natuur”.

Het document “Basiskwaliteit natuur in de bebouwde omgeving met de omgevingswet” geeft veel informatie over de mogelijkheden om Basiskwaliteit Natuur (BKN) in gemeentelijk beleid op te nemen in het kader van de Omgevingswet (Ow). Het document omgevingsprogramma “Groen in en om de kernen” geeft aan dat de gemeente een omgevingsvisie heeft opgesteld die hierop aansluit.

In de omgevingsvisie worden een aantal ambities genoemd. Het aanpassen van een beschoeide oever naar een natuurvriendelijke, gladde en gevarieerde oever geeft een bijdrage aan de realisatie van een aantal doelen: onder andere het creëren van een robuustere en versterkte biodiversiteit en het uitbreiden van de ecologische verbindingen. Bij de oevers wordt waterrijk groen nagestreefd, waarbij de nadruk op de ecologische waarde ligt. Voor de gekozen ambassadeurssoorten de Glassnijder en Gewone Pad zijn dergelijke oevers essentieel. In binnenwateren waar weinig of geen vis voorkomt, zijn deze oevers ook van belang voor de ambassadeursoort Kleine Watersalamander. Mij is onbekend of er binnen de bebouwde kom veel vis in de watergangen voorkomen. Het ontbreken van een vis als ambassadeursoort suggereert dat dit niet het geval is. Terecht wordt in het plan gesteld dat het ontbreken van specifieke elementen in het biotoop de kans op verbetering van de ambassadeurssoorten (en dus de biodiversiteit) sterk verkleint.

In het volgende hoofdstuk worden een aantal ideeën uitgewerkt die kunnen bijdragen aan het behalen van de gestelde doelen in de omgevingsvisie.

3 Verflauwen van de oever

Op plaatsen waar veel ruimte is het in beginsel ruimtelijk gezien eenvoudig is een flauwe te plannen en de natuur de ruimte te geven. Dit is in feite de strategie die we in Maassluis hebben bekeken. Deze strategie kan bijvoorbeeld langs de Rommesingel (Afbeelding 1) en de Goudenregensingel (Afbeelding 2) worden toegepast.

Afbeelding 1: Ruimte voor natuurvriendelijke oever aan de Rommesingel

Afbeelding 2: Ruimte voor natuurvriendelijke oever langs de Goudenregensingel

4 Vlonders vragen veel ruimte

In Pijnacker worden soms vlonders gemaakt. Dit geeft burgers (en met name mindervaliden) de mogelijkheid heel dicht bij het water te komen. Maar het kost veel “oeverlengte”, die dan niet meer beschikbaar is voor natuurvriendelijke oevers. Zie ook Afbeelding 3 en Afbeelding 4.

Afbeelding 3: Vlonder langs de Nobellaan (In zuid-west richting bekeken)

Afbeelding 4: Vlonder geeft oever zonder enige natuurwaarde

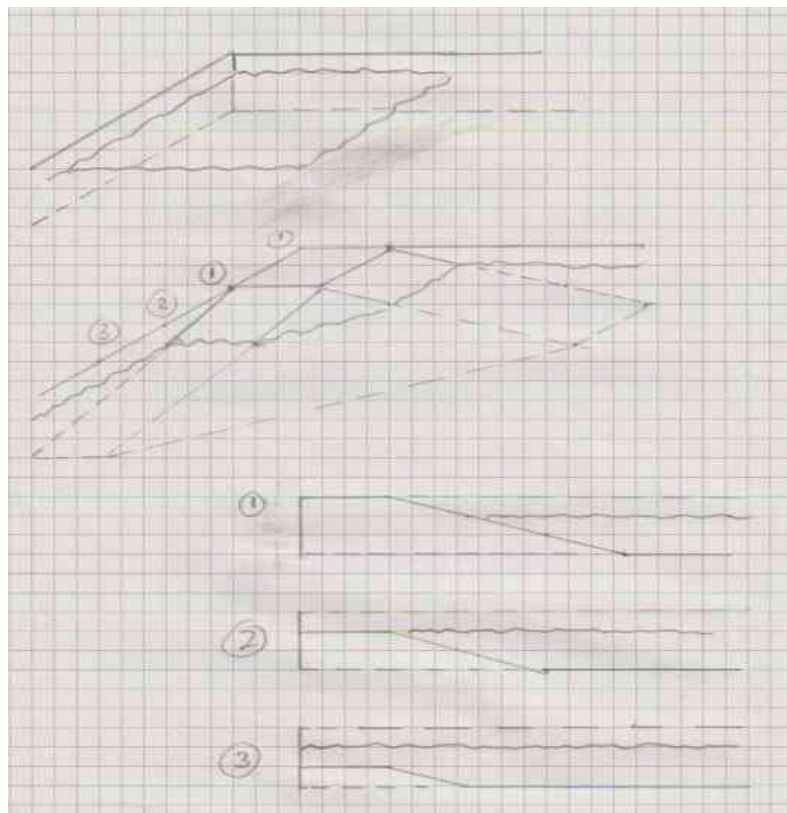

Afbeelding 5: Ook dit vlonder neemt veel oever-lengte in beslag

Binnen de bebouwde kom is er weinig ruimte, dus in eerste instantie wordt gedacht aan kleine stukjes en hoekjes. In veel lokale watertjes zitten verschillende dode hoeken, als voorbeeld Afbeelding 6. Misschien is het mogelijk om op deze hoekjes een natuurvriendelijke oever te maken, zie Afbeelding 6. Het idee is om in de hoek de grond op te hogen tot vlak bij het maaiveld niveau en dan in alle richtingen in een flauw aflopend talud aan te leggen, waarop een natuurvriendelijke oever vegetatie kan worden aangebracht.

Afbeelding 6: Dode hoekje in bocht Thorbeckelaan

Afbeelding 7: Principeschets hoekoplossing

6 Trappetjes voor de planten

Voor kleine beestjes maakt men van trappetjes lans de beschoeiing, zodat ook zij het water kunne verlaten. Een beschoeiing van 20 cm is immers voor een beestje van 4 cm wat een muur van 2 meter voor een mens is. Maar de planten hebben weinig aan deze oplossing. Daarom stel ik voor om op passende locaties een plantentrap te maken. Vooral locaties waar een uitwatering aanwezig is, kunnen misschien leuke stukjes natuur opleveren. Afbeelding 8 en Afbeelding 9 geven twee voorbeelden van deze situaties.

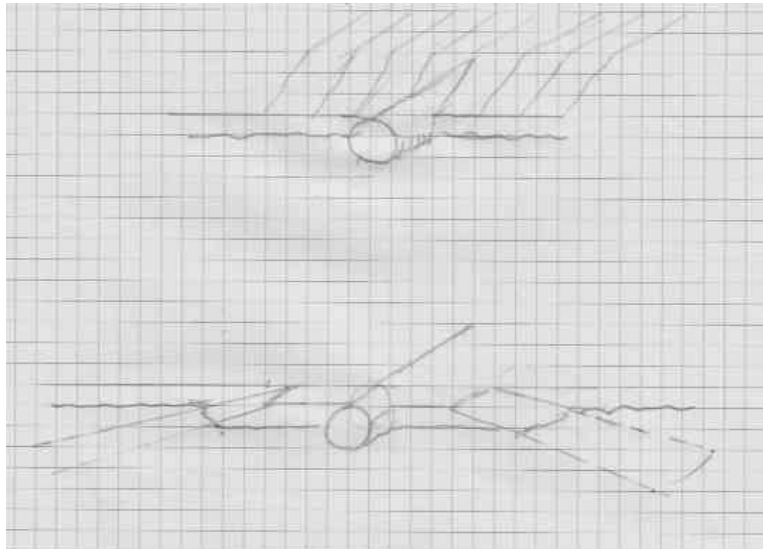

Afbeelding 8: Voorbeeld afwateringspijp

Afbeelding 9: Ander type afwatering

Afbeelding 10 geeft een schetsmatig voorbeeld. Er kan overwogen wordende afwateringsbuis wat te verlengen en het trappetje in het bestaande water te leggen. Maar als de waterdoorlaat dit eist en er voldoende ruimte in het talud is, kan worden overwogen om het plantentrapetje achter de bestaande beschoeiing te plaatsen, die dan gedeeltelijk moet worden verwijderd op het punt waar het trappetje de waterlijn snijdt.

Afbeelding 10: Schets van de toepassing van de plantentrappetjes.

Bijlage Inventarisatie Pijnacker Noord

Onderstaande kaart geeft een indruk van de situatie van de beschoeiingen in Pijnacker Noord. Het water langs de Rommesingel en Nobellaan en langs de Goudenregensingel zijn primaire wateren. Ik heb begrepen dat de gemeente al van plan is om langs de Goudenregensingel al natuurvriendelijke oevers aan te leggen.

- beschoeiing
- vermoedelijk beschoeiing

Afbeelding 11: Plattegrond Pijnacker Noord met indicatie beschoeiing

Wij helpen je van de wal in de sloot.

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen en te beschermen. Natuurlijk Delfland maakt je wegwijs in de natuur.

Natuurlijk
Delfland

delfland.knnv.nl